

KDE SE UBYTOVAT

Pokud chcete bydlet přímo v Kuksu, je vám k dispozici ubytování při **Zámecké restauraci** (tel.: 602394487). Další variantou je **hotel Safari** v pět kilometrů vzdáleném Dvoře Králové (tel.: 499 622 451, www.zo-odk.cz). Za dvoulůžkový pokoj tu v hlavní sezóně zaplatíte 1800 Kč, mimo sezónu 1500 Kč a můžete si užívat v pokojích vybavených telefonem, minibarem a televizí. Pokud chcete na ubytování ušetřit, můžete se ubytovat v **hotelu Bohumilka**, který najdete v blízkém městečku Lázně Bělohrad. Za jednu osobu tady zaplatíte 350 Kč za první noc a za každou další 300 Kč. (tel.: 493 792 228) www.hotelbohumilka.wz.cz

KDE SE NAIJÍST

Zkuste hostinec **U Zlatého slunce**, který založil hrabě Špork už v roce 1699, a který se jako jedna z mála budov bývalého lázeňského komplexu zachoval až do dneška. V roce 2003 byl znovuobnověn jeho provoz a vybrat si tu můžete z více než stovky vynikajících jídel a hasit žízeň lze pivem Krakonoš nebo Budvar. www.hostineckuks.cz

FOTO: CZECH TOURISM

Areál špitálu Milosrdných bratří a kláštera.

→ víc proslavila naleziště zlata, se nevyznačovala ničím mimořádně výjimečným. Labské břehy byly pusté, protože díky jejich podmáčení byly pro zemědělce bezcenné. A právě malebné údolí Kuksu si F. A. Špork vybral pro svůj ambiciózní projekt. Mínil tady vybudovat lázeňský komplex, který by získal věhlas po celé Evropě a stal se střediskem nejen šlechty, ale i intelektuálů a umělců.

V oblasti Kuksu vyvěraly tři prameny s vodou, která byla

podle pověsti léčivá, a nad jedním z nich nechal na sklonku 17. století hrabě zbudovat dřevěnou budovu, která měla tvořit základ lázní. Vedle ní záhy vyrostla kaple Nanebevzetí panny Marie. Za ní byla potom skrytá dřevěná bouda s kotlí, které ohřívaly vodu, jež byla potom odváděna kamenným potrubím. Tak vznikly „horké minerální prameny“. Pro úplný zdar podniku bylo však třeba, aby někdo potvrdil léčivost pramenů. Tohoto úkolu se zhostil

pražský lékař J. F. Lowe, který se s hrabětem přátelil, a shledal prameny „plné uzdravující síly“. Ačkoli současné výzkumy ukázaly, že prameny měly svůj zdroj v mělkých podzemních vodách a voda z nich byla dokonce zdravotně závadná, protože obsahovala i dešťovou vodu, která se do nich vsákla, vzniku lázní nestálo nic v cestě.

Lázeňská část

Špork si nechal návrh budov vypracovat od architekta Giovannioho Battisty Alliprandiho a během poměrně krátké doby byly lázně připravené na své první návštěvníky. Levý labský břeh byl vyhrazen světským budovám: zámek, hlavní lázeňský dům, divadlo a hostinec U Zlatého slunce. V dobách největší slávy se sem sjížděli nejvýznamnější hosté a přepychové vybavení Kuksu bylo známé široko daleko. O pár let později nechal Špork zbudovat ještě závodistiště, letohrádek či takzvaný dům filozofů, což byla knihovna obrovských rozměrů.

Právě ta však byla trnem v oku církvi, zvláště jezuitům. Špork byl mužem svobodomyšlným a nechával překládat a tisknout evangelické knihy. To vedlo k soudu, který však hrabě nakonec vyhrál a vše se odbylo jen pokutou a zákazem tisku dalších knih.

Vyhraný soud byl ve Šporkově životě unikátem. Hrabě se obvykle soudil s několika lidmi najednou. Údajně kvůli neschopnému právníkovi většinu sporů prohrál. Na „počest“ svého obhájce nechal vyrobit od M. Brauna sochu Herkomanne, patrona špatných právníků. Tu umístil na levý břeh Labe, aby se dívala k hospitalu. Právník Šporka zažaloval a soud nařídil sochu odstranit. Hrdý šlechtic ji nechal předělat na sochu Goliáše, otočil ji k hostinci a jako protějšek si objednal u Brauna sochu Davida. Rozsudku tak bylo vyhověno, ale stejně každý věděl, koho nabubřelý Goliáš představuje.

A právě tato dvojice soch a hostinec U Zlatého slunce jsou jedny z mála částí, které se zachovaly z rozsáhlého lá-

FOTO: BOHUSLAV DVOŘÁK

Originály soch Neřestí a Ctností jsou umístěny v lapidáriu za špitálem.